

# Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

## Initiativ-møde: Ernæring af patienter i intensiv terapi

Torsdag d. 23. oktober 1997 kl. 19.00 - 21.15 i auditoriet, opgang 2, 10. etage, afsnit 2102, Rigshospitalet

1. Hvorfor ernære den intensive patient? v overlæge Jens Strøm, KAS Glostrup
2. Hvordan ernære den intensive patient? v overlæge Allan Engquist, Bispebjerg Hospital
3. Ernæring i praksis: Flow-chart v sygeplejerske Rikke Kragh Iversen, Roskilde Amtssygehus, og sygeplejerske Vibeke Rischel, Rigshospitalet
4. Ernæring i praksis: Problemløsning v Rikke Kragh Iversen og Vibeke Rischel
5. Særlige næringsstoffer til den intensive patient? v afd. læge Jens Kondrup, Rigshospitalet

Hvert indlæg varer 25 min inkl. diskussion.

Alle er velkomne, også ikke-medlemmer. Tilmelding til sekretæren er nødvendig.

## Initiativ-møde: Ernæring af patienter med levercirrhose

Torsdag d. 15. januar 1998 kl. 19.00 - 21.15 i auditoriet, opgang 2, 10. etage, afsnit 2102, Rigshospitalet

1. Mangeltilstande ved levercirrhose v 1. reservelæge Ole Hamberg, KAS Glostrup
2. Ernæring af den kronisk leversyge patient v afd. læge Jens Kondrup, Rigshospitalet
3. Ernæring af den comatøse patient v professor Hendrik Vilstrup, Århus Kommunehospital
4. Kostplanlægning for leverpatienten v klinisk diætist Mette Borre, Århus KH
5. Sygeplejens opgaver ved ernæring af leverpatienten v sygeplejerske Rikke Andersen, Århus KH

Hvert indlæg varer 25 min inkl. diskussion.

Alle er velkomne, også ikke-medlemmer. Tilmelding til sekretæren er nødvendig.

## To initiativ-møder

Selskabet vil arrangere møder med henblik på at udarbejde retningslinier for ernæring af patienter. Som de første patientgrupper er valgt intensiv patienter og patienter med levercirrhose, bl.a. på grundlag af nye forskningsresultater (se Ny forskning). Efter møderne nedsætter selskabet en arbejdsgruppe, som i kort form skal udarbejde forslag til retningslinier for ernæring af disse patienter. Forslaget sendes til relevante speciallægeselskaber og faglige sygepleje-landssammenslutninger med en opfordring til at indarbejde retningslinierne i deres efteruddannelsesprogrammer.

## 19. ESPEN møde

European Society for Parenteral and Enteral Nutrition holdt årsmøde i begyndelsen af september.

Abstracts fra mødet er publiceret i *Clinical Nutrition* 1997; 16 (suppl 2). En kontrolleret undersøgelse, af Kanwar *S et al.*, Leeds, UK, med 34 patienter med akut pankreatitis, randomiseret til parenteral ernæring (TPN) eller sondeernæring (TEN), viste at patienterne, som fik TEN, havde mindre endotoksin-eksposition og færre infektioner. En randomiseret undersøgelse af Bozetti *et al.*, Milano, Italien, udført på underernærede gastrokirurgiske cancerpatienter med vægttab  $\geq 10\%$  indenfor sidste 6 måneder, viste at 10 dages præoperativ TPN medførte færre komplikationer og større overlevelse.

## Minister-indsats

På baggrund af Levnedsmiddelstyrelsens rapport om institutiønskost afholdt sundhedsminister Birte Weiss og fødevarerminister

Henrik Dam Kristensen en konference d. 11. juni 1997. Man drøftede også underernæring på sygehuse, herunder det ressourcemæssige spild, der ligger i, at der formentlig fremstilles dobbelt så meget mad på sygehuse som patienterne spiser. Ministrene gav tilsagn om at styrke indsatsen på dette område, bl.a. ved at fastholde lokalpolitikkerne på deres ansvar for kostforplejning og opfordre undervisningsministeren til at udbygge medicinstudiet og andre uddannelser med yderligere undervisning i kostens betydning for helbredet. Levnedsmiddelstyrelsens rapport skønner, at der ved målrettet ernæring på sygehuse kan spares 0,5 - 1 mia. kr. årligt. Beregningsgrundlaget er gengivet detaljeret og kan formentlig anvendes til en konkret beregning på de enkelte sygehuse. Rapporten kan købes i Statens Informations-

tjeneste, tlf. 33 37 92 28. Et referat fra konferencen kan fås ved henvendelse til Sundhedsministeriet, Holbergsgade 6, 1057, København K.

## >X< i kalender

7. årsmøde i klinisk ernæring  
København: Fredag d. 15.05.98

## Fra spild til patient

Hvidovre Hospital gennemfører en undersøgelse af spild af sygehuskost i relation til underernæring blandt patienter. I den første delundersøgelse registreres udleveringen af mad gennem et døgn til alle afdelinger. Mad returneret samme døgn fra afdelingerne til centralkøkken vejes. På grundlag af køkkenets opskrifter beregnes, hvor meget energi og protein der er forbrugt på de enkelte afdelinger og samtidigt registreres, hvad afdelingen får leveret af mælk, saft, osv. Herefter beregnes, hvor meget, der i gennemsnit netto har været til rådighed for de enkelte patienter. I den anden delundersøgelse foretages en kostregistrering over 3 døgn af samtlige indlagte patienter på tre forskellige afdelinger, en medicinsk afdeling, en ortopædkirurgisk afdeling, og en gynækologisk afdeling. Samtidig foretages en beregning af de enkelte patienters energi- og proteinbehov, således at det kan vurderes om behovet dækkes. Databindsamlingen er næsten afsluttet, men resultater foreligger endnu ikke. Resultaterne skal anvendes til at reducere madspild og

samtidig gøre en øget indsats for at patienternes behov bliver dækket. HS's kvalitetssikringspulje har finansieret løn til klinisk diætist og køkkenmedarbejder.

Thomas Almdal

## Tilskud til tilskud

Sundhedsminister Birte Weiss og socialminister Karen Jespersen vil fremsætte lovforslag om offentligt tilskud til sondeernæring og kosttilskud til patienter, som har et læge-attesteret behov herfor. På grundlag af en arbejdsgruppes rapport foreslås det, at der ydes et tilskud på 60% af den samlede udgift. Kommunerne har jo haft højst forskellig praksis på dette område, og mange patienter har haft svære økonomiske problemer. Samtidig er det glædeligt, at diskussionen om hvorvidt disse kosttilskud er tilskudsberettiget medicin eller ikke-tilskudsberettiget kost nu kan ophøre: de to ministre har vedtaget at ernæringsproblemer hos syge er vigtige. Ordningen ventes at komme til at koste ca. 17 mio. kr. årligt. Rapporten fås ved henvendelse til Sundhedsministeriet, (se ovenfor), evt. tlf.: 33 92 48 76 (Helle Schnedler).

## Ny forskning

### •DK

Kondrup et al. Ugeskr Læger 1997; 159: 3755-59. Underernæring på sygehuse: en statusartikel om årsager til underernæring og klinisk effekt af ernæringsintervention.

Kondrup et al. J Hepatol 1997; 27:239-47. Oversigtsartikel om energi- og proteinbehov hos cirrosepatienter, samt den kliniske betydning af at dække energi- og proteinbehov hos disse patienter.

### •Udland

Griffiths et al. Nutrition 1997; 13:295-302. Patienter i intensiv terapi blev dobbelt-blindt randomiseret til standard TPN eller TPN med glutamin tilsat. Patienter, som fik glutamin, havde længere overlevelse. For de overlevende blev indlæggelsestid og omkostninger reduceret med 50%. Plauth et al. Clin Nutr 1997; 16: 43-55. Europæisk konsensusrapport om ernæring af patienter med levercirrhose. Der gives anbefalinger for forskellige typer cirrosepatienter i forskellige kliniske situationer: stabil, kompliceret, akut leversvigt, perioperativt inkl. transplantation.

## Kontingent

155 har betalt kontingent. Der er vedlagt nyt girokort til de ca. 60, der har tilmeldt sig, men som ikke kan ses at have betalt. Kontakt kassereren, hvis vi har kludret i det.

## Næste nyhedsbrev

Udsendes i Januar. Indlæg om igangværende eller planlagte projekter, nye forskningsresultater, gode idéer til patientbehandling, sendes til sekretæren på diskette inden 15. december.

Formand: Jens Kondrup  
Afdelingslæge, dr. med.  
Ernæringsenheden-2111  
Rigshospitalet  
Blegdamsvej 9  
2100 København Ø  
Tlf.: 35 45 25 59  
Fax: 35 45 22 13  
e-post: kondrup@RH.DK

Næstformand: Ib Hessov  
Overlæge, dr. med.  
Kirurgisk afd L  
Århus Amtssygehus  
Tage Hansensgade 2  
8000 Århus C  
Tlf.: 89 49 75 75  
Fax: 89 49 75 49

Sekretær: Randi Beier-Holgersen  
1. reservelæge  
Kirurgisk afd D  
KAS Glostrup  
Ndr Ringvej  
2600 Glostrup  
Tlf.: 43 23 23 00, lokal 5505  
Fax: 43 23 39 48

Kasserer: Mette Borre  
Klinisk diætist  
Medicinsk afd V  
Århus Kommunehospital  
Nørrebrogade 44  
8000 Århus C  
Tlf.: 89 49 28 15  
Fax: 89 49 28 20

Bestyrelsen i øvrigt:

Overlæge, dr. med. Thomas Almdal, Endokrinologisk afdeling, Hvidovre Hospital.  
Overlæge Jan Eriksen, Medicinsk afdeling, Herning Centralsygehus.  
Professor, dr. med. Hendrik Vilstrup, Medicinsk afdeling V, Århus Kommunehospital.  
Sygeplejerske Rikke Kragh Iversen, Intensiv afdeling, Roskilde Amtssygehus.